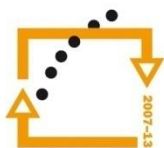

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Střední průmyslová škola a Vyšší odborná škola technická Brno, Sokolská 1

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Název: Soustavy člověka

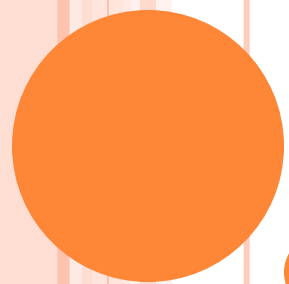
Téma: Kostra horní končetiny

Autor: Mgr. Trojanová Lenka

Číslo: VY_32_INOVACE_05-03

Anotace: *Výukový materiál ve formě prezentace je určen pro žáky prvního ročníku střední průmyslové školy, obor technické lyceum. Je představena kostra horní končetiny, která je rozdělena na pletenec a volnou končetinu. Student je seznámen s názvy, počty a funkcí jednotlivých kostí.*

Vypracováno: srpen 2012

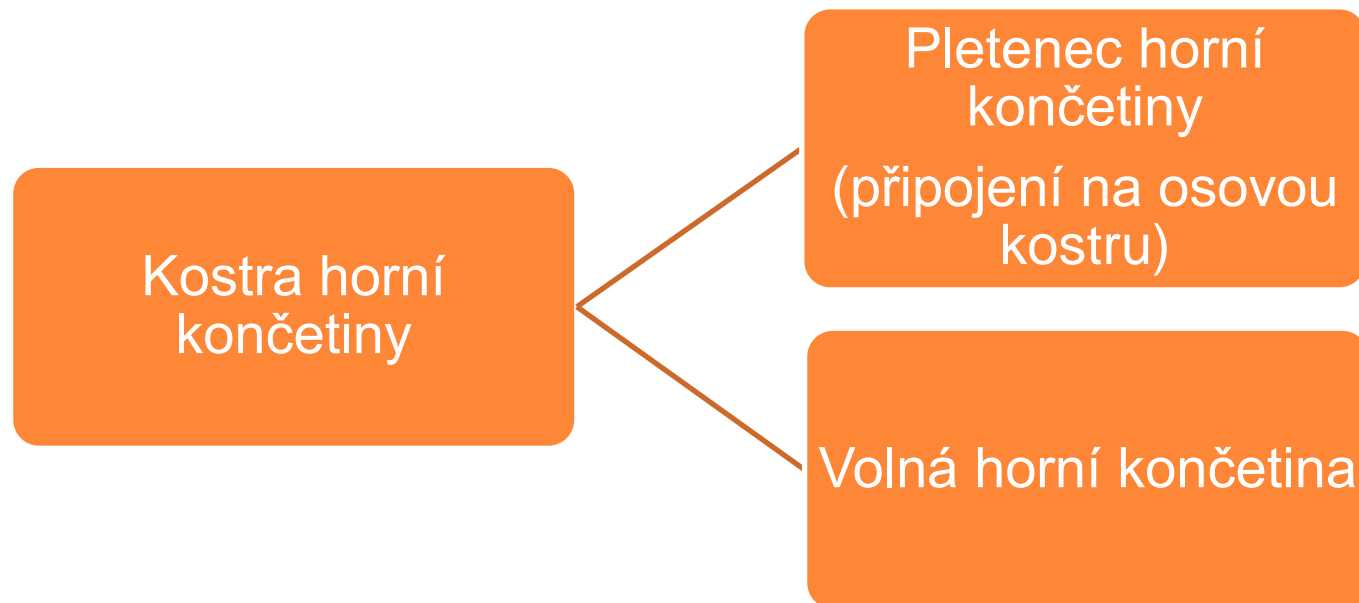

KOSTRA HORNÍ KONČETINY

VÝZNAM KOSTRY HORNÍ KONČETINY

- uzpůsobena k práci a k uchopování
- značná pohyblivost díky kloubům → pohyby všemi směry
- kosti štíhlejší než u dolní končetiny

PLETENEC HORNÍ KONČETINY

- připojení horní končetiny k trupu – jediným kloubem

- klíční kost (*clavicula*)

- lehce esovitě prohnutá

- 12-16 cm dlouhá

- kost hrudní ↔ nadpažek lopatky

- první osifikovaná kost (2. měsíc prenatálního vývoje)

PLETENEK HORNÍ KONČETINY

- lopatka (*scapula*)

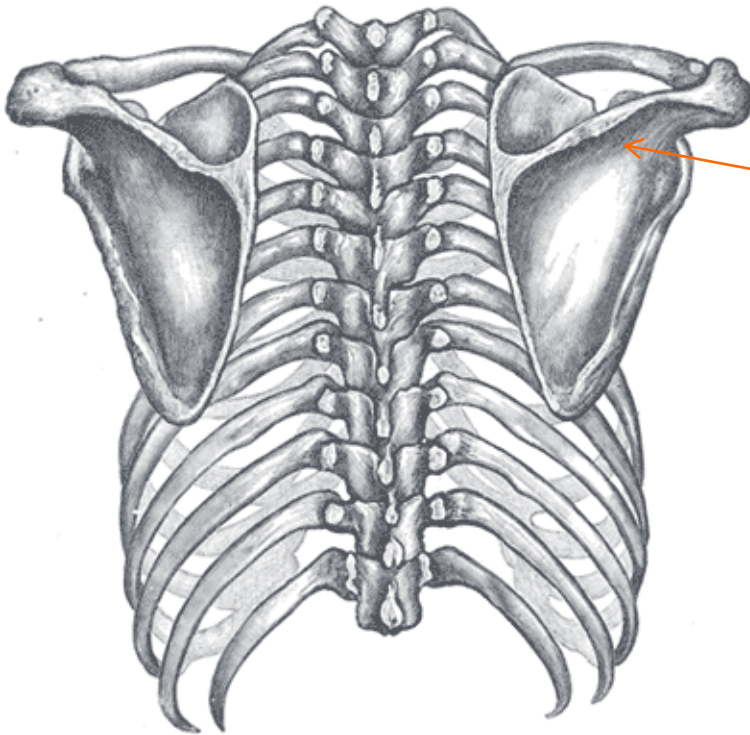
- plochá kost
- trojúhelníkový tvar

obr. 2.

PLETENEK HORNÍ KONČETINY

- hřbetní plocha opatřena hřebenem
- hmatný na zádech

obr. 3.

VOLNÁ HORNÍ KONČETINA

- volná končetina
připojena k pletenci
ramenním kloubem
- kloubní jamka + hlavice
kosti pažní
- hlavice o rozsahu 1/3
koule
- prostorné kloubní
pouzdro – velký rozsah

VOLNÁ HORNÍ KONČETINA

○ kostra paže

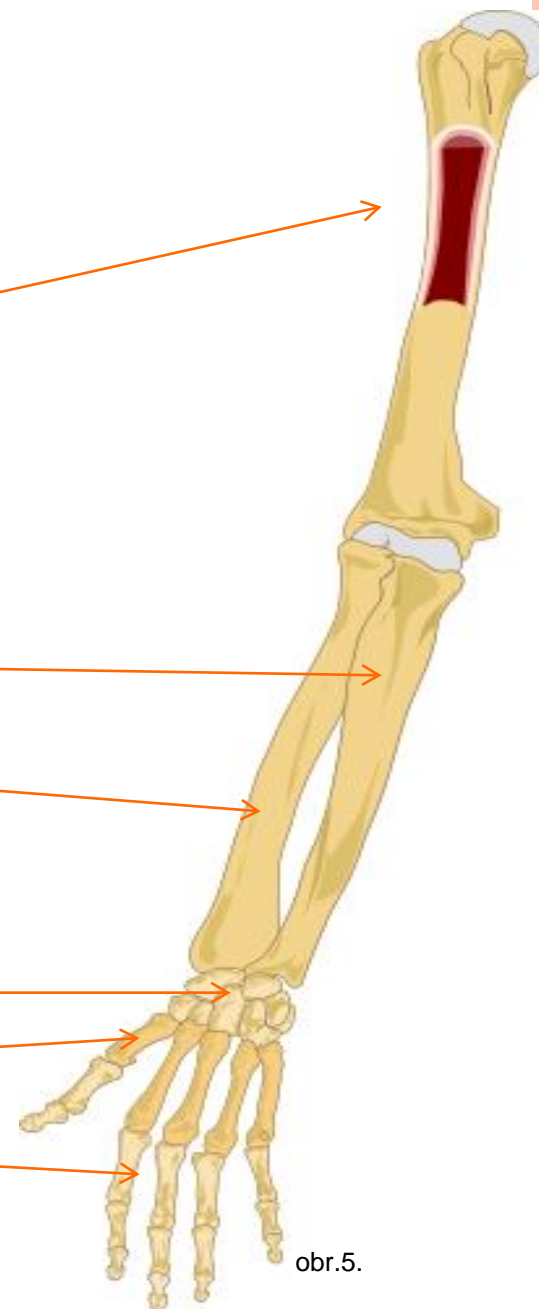
- kost pažní (*humerus*)

○ kostra předloktí

- kost loketní (*ulna*)
- kost vřetenní (*radius*)

○ kostra ruky

- kosti zápěstí (*ossa carpi*)
- kosti záprstní (*metacarpus*)
- články prstů (*phalanges*)

obr.5.

VOLNÁ HORNÍ KONČETINA

- kost pažní (*humerus*)
  - dlouhá kost (epifýza X diafýza)
  - horní konec → lopatka, dolní konec → předloktí
- kost loketní (*ulna*)
  - dlouhá kost
  - vede k malíku
- kost vřetenní (*radius*)
  - dlouhá kost
  - vede k palci

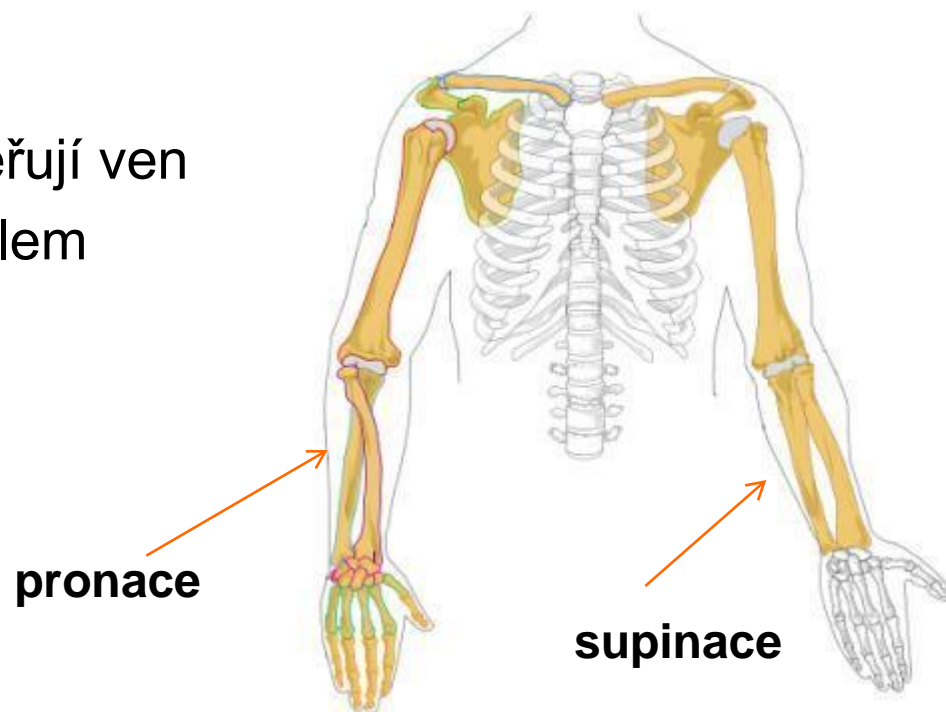
VOLNÁ HORNÍ KONČETINA

○ supinace

- dlaně obráceny dopředu, palce směřují ven vřetenní a loketní kost leží rovnoběžně vedle sebe

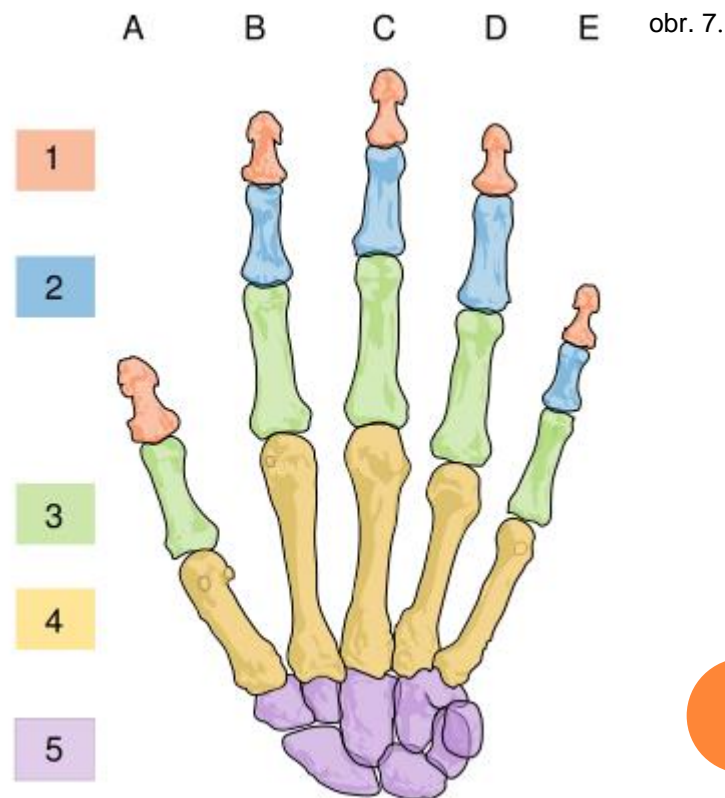
○ pronace

- otočení ruky, malíky směřují ven
- vřetenní kost se otáčí kolem kosti loketní
- volně visící ruka má toto postavení

VOLNÁ HORNÍ KONČETINA

- kosti zápěstní (*ossa carpi*)
  - dvě řady po čtyřech kostech, celkem 8
  - tvoří zápěstí (*carpus*)
  - krátké kosti
- kosti záprstní (*metacarpus*)
  - kostěná opora dlaně
  - celkem 5
- články prstů (*phalanges*)
  - stavba jako dlouhá kost
  - palec – dva články
  - ostatní prsty – tři články

obr. 8.

OTÁZKY / ÚKOLY PRO STUDENTY

- V učebnici / na internetu najdi klouby patřící do kostry horní končetiny.
- Co víš o kosti pažní?
- Vyjmenuj kosti patřící mezi kosti ruky, uveď i počty jednotlivých kostí.
- Popiš princip pronace.

CITACE ZDROJŮ

obr. 1. [cit.2012-09-28] Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Clavicula_sup.jpg

obr. 2. [cit.2012-09-28] Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Scapula_ant.jpg

obr. 3. [cit.2012-09-28] Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gray204.png>

obr. 4. [cit.2012-09-28] Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ap_CR_shoulder.jpg

obr. 5. [cit.2012-09-28] Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Right_arm_bone_marrow.svg

obr. 6. [cit.2012-09-28] Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Human_arm_bones_diagram.jpg

CITACE ZDROJŮ

obr. 7. [cit.2012-09-28] Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sesambeine_der_Hand_ap.jpg

Obr. 8. [cit.2012-09-28] Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Scheme_human_hand_bones-numbers.svg

HANČOVÁ , H.; VLKOVÁ, M. *Biologie II. v kostce, Havlíčkův Brod: Fragment* 1998, ISBN 80-7200-111-6.
str. 125.

MACHOVÁ, J. *Biologie člověk pro učitele, Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum,*
2005, ISBN 80-7184-867-0. str. 44.-47.

SMITH, T. *Encyklopedie lidského těla, Praha: Fortuna print, 2005, ISBN 80-7309-368-5. str. 30.-33.*

